

KREŠŤAN

POLITICKE A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHADZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok — — — — 2 zl. — kr.
 Na pol roka — — — — 1 „ — „
 Na štvrt roka — — — — „ 60 „
 Jednotlivé číslo 4 kr.

Zodpovedný redaktor :

Dr. JOZEF JANDA.

Redakcia a vydavateľstvo : Budapešť,
 VIII. ker., Józsefkörút 35.

sem sa majú posielat predplatky, jako i dopisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je 10 kr. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Veľkonočná polievačka.

☛ Kresťania! kupujte len u kresťanov! ☛

S úprimnou dôverou prosíme priateľov našich zásad, aby naše noviny s apoštolskou horlivosťou rozširovali, pretože semeno našich vznešených úmyslov len tak budeme môcť rozsiať široko a sebe budúcnosť zabezpečiť.

Kristus Pán z mrtvých vstal! Alleluja!

Alleluja! Alleluja! Kristus Pán z mrtvých vstal, tedy alleluja čili: chváľme Boha. Vzkriesenie Krista je najväčší zázrak medzi všetkými zázrakmi, ktoré On činil. — Keď Krista umučili, potupnou smrťou života zbavili hrozní židia: každý si už myslel, že je On celkom zničený. Samí apoštolovia sa domnievali, že je On už života, moce a vlády zbavený. No pre istotu predsa bola stráž postavená k hrobu Jeho, ktorá ale zutekala, keď videla z neba sostúpivšieho anjela, ktorý kameň odvalil s hrobu, z ktorého vstal Kristus Pán, jednorodný Syn Boha živého.

Kristus Pán sám povedal, že bude umučený. Predpovedal ale aj to, že na tretí deň z mrtvých vstane. Srúcajte ten chrám! — zvolal ukazujúc na seba prstom — a ja ho vystavím na tretí deň. To jest vy ma usmríte, lenže ja na tretí deň z mrtvých vstanem.

Židia srúcali ten chrám, usmrtili telo Ježiša, lenže on znovu vystavil ten chrám, k životu vzkriesil svoje telo. A toto je ten najväčší zázrak Jeho. Preto prespevuje cirkev po veľkej noci behom veľa týždňov: Alleluja! Chváľme Boha! Ano chváľme Krista čo Boha, ktorý je nielen pánom života, ale aj smrti, ktorý bol vstave nielen druhým pomáhať, ale aj seba bol vstave vzkriesiť.

Sám svätý Pavel vraví, že márna, čili bez základu by bola naša viera, keby Kristus nebol z mrtvých vstal. A má pravdu, lebo keby nebol Kristus z mrtvých vstal, nebol by Mesiašom, nebol by Bohom, nebol by Synom Božím, a tak ani ním založená viera by nebola božskou a spasiteľnou. — Dobre vedel toto Pán Ježiš, a preto aby čím lepšie presvedčil svet o svojom vzkriesení, ešte 40 dní zostal na zemi, aby ho čím viacerí videli a slyšali, aby v ňom čím bezpečnejšie mohol svet veriť.

Každé kresťanské srdco tedy plesat musí nad vzkriesením Krista, lebo to nenie nič iné, jako víťazstvo milosti nad hriechom, víťazstvo života nad smrťou, víťazstvo Mesiaša nad zlým duchom, víťazstvo duše nad telom, víťazstvo neba nad peklom.

Kristové víťazstvo je i naším víťazstvom.

Keď on vstal z hrobu, aj my máme, ba i musíme vstať z hrobu hriechov, z hrobu krehkosti a nedokonálosti, z hrobu náruživosti, aby sme poctive, mierne, čnostne a dokonále žili, že by sme v deň súdny k večnému životu vzkriesení boli.

Mnoho trpel Kristus Pán, zakiaľ sa mu ušla sláva vzkriesenia.

Aj my musíme trpeť, chceme-li k sláve byť vzkriesení.

Kristus sa neľakal ani tých najhroznejších múk, ba ani samej násilnej smrti, aby sa mu ušla koruna slávneho vzkriesenia.

Aj to vieme, že učeň nemôže byť lepší od majstra. — Tedy ani my sa nemusíme ľakať žiadnej potupy, žiadnej hanby, žiadneho prenasledovania, chceme-li nad hriechom, nad diablom a nad planými ľuďmi zvíťaziť. Kto chce byť Kristu podobný vo víťazstve, ten mu musí byť podobný aj v trápení. Bez práce nenie sú koláče, pečené holuby neletia do huby. Táto zem je i tak len slzavým údolím pre nás; tu nemáme stálej blaženosti, stáleho odpočinku, stálej spokojnosti: tedy trpíme, pracujeme pre dušu a pre Boha, koniec našich snahov, múk a súžení musí byť slavný.

V našom Uhorsku je teraz dost príležitosti dokázať vernosť k Bohu, ku kresťanským zásadám a k cirkvi. Keď sv. Pavel mohol povedať, že ho nič nenie v stave odtrhnúť od Krista, ani hlad, ani smäd, ani zima, ani potupa, ba ani samá smrť: či by to nebola hanba pre nás, keby sme sa tak ľahko nechali odtrhnúť od kresťanskej cirkve, keď od nás nikto nežiada smrť, hlad a podobné obety?

Teraz prespevujme v kostole a snáď i doma: Alleluja, čili: Chvála Bohu! Chceme-li

ale, aby sme tak mohli prespevovať aj po smrti, aby sme k sláve boli jednúc vzkriesení: k vôli žiadnemu chosňu a zisku nesmieme sa odchýliť od zásad Kristových, lež slovom i skutkom vždy treba Boha chváliť, Bohu slúžiť, Boha sa pridržiovať, vtedy ani On nás neopustí: a vtedy sa nielen v živote, lež i po smrti vždy bez prestania budeme volať: Alleluja!

POLITICKÉ CHÝRY.

V Szentgottharde jednohlasne je zvolený za vyslanca ministerpredseda Széll. Mandát mu odovzdali v rátovsom kaštieli jeho.

Fíškáli proti kurialnemu súdennictvu. Zákonný návrh, ktorého cieľom je zabezpečiť čisté volby a ktorý ešte ani krajinskému snemu nenie predložený, veľmi je napádaný. Ľudová strana bojuje proti kancelaragrafu, mužovia v právach sbehlí zas sa boja, že kuria ztratí svoju neodvislosť. Pravotári v Kecskeméte protestujú proti tomu zákonnému návrhu a žiadajú, aby v záležitosti volieb nie kuria, lež administratívny súd súdil.

Následky varínskej volby. Vo Varíne pred liberálom kňazom Riszivalom zvolený bol za vyslanca pán Sípeky takým spôsobom, že zaľakoval. Volebným predsedom bol žilinský štatiónšef Kloch. Daktorý voličia zaľakovali Klocha a jeho pomocníkov, že nohami šliapali po volebnom práve ľudových voličov. Tri dni trvalo pojednávanie tejto pravoty v Trenčíne. Kloch je oslobodený. Notári: Janeček, Bednár, Pfliegel a Biza odsúdení sú každý na 40 zl. — Armin Grün je odsúdený na 60 zl., Ľudevít Garai je odsúdený na 50 zl. peňažnej pokuty. Trovy tejto pravoty urobia do hromady vyše 565 zlatých, ktoré tito odsúdení musia zaokryť. — Pokuta je dosť ľavná, keď do povahy vezmeme, koľkí voličia boli násilne svojho jediného krajinského práva nemilosrdne zbavení. O trenčanskom súdnom výroku neprehovoríme, lebo je i tak proti nemu appellacia zadaná. Že tí odsúdení boli len prostriedkom a na rozkaz robili, to každý vie; tých ale, ktorí ten rozkaz vydali, nikto nevzal na otázku. Možno, že vyšší súd väčšou pokutou ztíži odsúdených.

Antisemitismus nenie politikou. Móric Dornbusch, ktorý už na základe mena nemôže byť antisemitom, začal vydávať týždenník „Ungarische Wochenschrift, v ktorom, bárs nemal kaucie, česal viedeňský antisemitismus. Pred súd ho postavili, že politizuje bez kaucie. Súdna stolica ale oslobodila ho,

lebo vraj antisemitismus nenie otázkou politickou, ale len spoločenskou. Tedy dľa tohoto časopisu môžu proti Izraelovi alebo len v záujme Izraela písať bez kaucie.

Na Filipových ostrovoch ešte dlho bude trvať vojna, ktorá veľa bude stáť Spojené Štáty. Americké vojsko zaujalo už veľa pevností a miest, lenže ešte je ďaleko od úplného víťazstva.

Krajinský snem.

Snemovňa vyslancov.

22. marca. Dnes koniec vzalo pojednávanie rozpočtu vnútra. Rečnili: Mócsy, Polólnyi, Gajáry a Széll. Prešlo sa na pojednávanie rozpočtu ministerstva obchodu. Minister Hegedüs nemienil programnú reč držať. Rozmnožiť chce počet poští. V 13 tisíc obciach nenie pošty. Odsúdil nemúdre stávanie vicinálek. S obchodnými školami je veľmi spokojný. Na pomoci chce byť robotníctvu. Treba spojiť sily, aby sa čím viac docielilo. L. Kállay pochválil ministra za jeho reč. Mikuláš Konkoly-Teghe žiada maďarské námorníctvo. Pojednávanie rozpočtu sa odložilo na najbližšie zasadnutie.

23. marca. Proti burse ostro vystúpil gr. Alex. Károlyi. Ľudák Fraňo Major rečnil o pomere fabrik a malého priemyslu. Po reči Komjáthiho a Kossutha minister obchodu Alex. Hegedüs sa bránil zvlášte proti ľavičiakom. Prosil, aby prijali vyslanci jeho rozpočet. V záujme cukru interpelloval žid Rosenberg. Minister Hegedüs mu hneď odpovedal a snemoveň vyslancov prijala jeho odpoveď.

24. marca. Po reči Töröka a Komlóssyho, ktorý jako zajačí chvost, tak na krátko prehovoril, herský ľudák Mócsy žiadal, aby aj duchovní za polovičnú cenu mohli na železnici cestovať. Vláda by mala sýpku mať a do nich v hojnóm roku zbožie dať, aby mohli dať chudobe semena, keď je drahota. Mládeži v obchodníckych školách lepšie knihy by sa mali dať do ruky. Mócsy medzi všeobecnou pozornosťou vyše hodiny rečnil. Uzavrelo sa, že najbližšie zasadnutie bude 5. januara. Na konci zasadnutia odpovedal Alex. Plosz, minister pravostúdia na jednu interpelláciu.

Najnovšie! 27. marca. G. Ugron jednohlasne bol zvolený za vyslanca v szilágysomlyójskom volebnom okrese. Však sa len zmenily časy. Bánffy sbuktatoval všetkých Ugronov, a hľa po jeho páde, práve jeho okres jednohlasne zvolil Ugrona, ktorý tak utešeno vedel Bánffyhó česať, keď ešte vyslancom bol. Ugron je prihornivý, my ho ale radi máme, lebo nenie lstivý, čo má na srdci, to má aj na jazyku; ináč on aj proti cirkevnopolitickým predlohám hlasoval.

Listy Adiny.

Dvadsiaty list.

Drahý môj Otče!

Už som ti viac mesiacov nepísala. No rada som, že som natolko k sebe prišla, že ti môžem zas písať. Pribudzni ma veľmi obetive opatrovali. Ponevác mi veľmi bolo odporúčané čisté povetrie galilejských vrchov, moji pribudzni išli so mnou do milej obce Naim u nŕh vrchu Tabor ležiacej, kde mi so dňa na deň lepšie bolo. Bývali sme v domčeku jednej vdovy, ktorej manžel na jednej kupeckej lodi zahynul. Tento domček leží v zahrade, zkadial je utešený výhľad na vrch Tabor. V jeden deň, keď som v zahrade sa prechádzala, dvaja zaprášení počestní nás pozdravili a riekli: Pokoj tomuto domu a obyvateľom jeho. — Vdova ich dnuká zavolala, aby im nohy umyla, a aby sa nasýtli. Keď sa občerstvili, jeden z nich hore vstal, reknúc: Spasenie sostúpilo dnes na tento dom. My sme poslovia nazaretského Ježiša, z mesta do mesta ideme, hlásajúc blizky deň Pána, ponevác Mesiaš prišiel. — Potom nám povedali, že je Ježiš v Samarii, kde hlása kráľovstvo Božie a divy činí. Aj to nám povedali, že 12 apostoľov vždy je pri Ježišovi, ktorý ich každodenne vyučuje. Okrem toho má 72 učedelníkov, z ktorých dvaja a dvaja po mestách chodia, aby jeho prichod hlásali. Sľúbili, že Ježiš aj do obce Naim príde a navštívi tú vdovu, keď mu povedia, ako ich privítala, lebo on ani na kvapku vody nezabudne, ktorá sa jeho učedelníkom skytne. Sotva odišli tí dvaja učedelníci, dvaja učedelníci Ježiša na jednom výsku o tom kázali ľuďom, aby pokanie činili a zbožný život viedli; daktori poslucháči ich aj ukameňovať chceli; vtedy jeden z tých učedelníkov vyzul obuv, striasol so seba prach a riekol: Ponevác ste neprijali slová života, nech zostanú u vás vaše hriechy tak, ako aj vám teraz vrátim váš prach. Tento nepriateľský duch kňazmi bol vzbudený u ľudu. Zakial sme sa shovárali o neprajnom jednaní kňazov, utešená deva Ruth prišla k nám s listom. Ujec tejto siroty, ktorú my veľmi milujeme, Elihaz je tu veľmi váženým občanom. Ten list Samuel poslal Sare, svojej matke, u ktorej nám tak dobre bolo. Z Alexandrie jej písal, že je zdravý a zanedlho domov príde. Samuel a Ruth veľmi sa milujú. Na prosbu Sary Ruth čítala nahlas ten list, ktorý nasledovne znel: Najdrahšia Ruth! Bárš som ti dávno nepísal, preto ňa milujem. Sdeľujem ti, že miesto do Kréty víchor nás zahnal k Afrike, kde sa nám loď stroskotala. Všetok tovar do mora padol, ba i mnohí pomocníci zahynuli. Barbari nás pochytili, aj ja som sa stal otrokom. Veru veľmi muselo teba a i mamu moju zarmútiť moje dlhé mlčanie. Odhodlal som sa, že ujdem. Horko-ťažko som sa dostal na morský breh, kde som našiel jednu loď, ktorá ma do Alexandrie zaviezla. To bola loď bohatého kupca žida Benjamina Manasses Ben Izrael, ktorý tak zachádzal so mnou, ako so svojim vlastným dieťaťom. Povedal mi, že on má dcéru v Judsku, a úfa, že toto dobrodenie vynahradí Boh jeho dcére v čase potreby. — Však je to môj otec, zvolala som, veľmi ma teší, že u môjho otea pocítil to dobrodenie. — Sara ma viac ráz obejmula a prosila ma, abych v jej mene ďakovala otcovi za to dobrodenie. Ruth ďalej čítala list, v ktorom medziiným stálo, že v najbližšom čase domov príde Samuel. Keď už prišiel čas, aby sme sa do Jeruzalema vrátili, pred odchodom prišiel Samuel, ktorý utešeno je vyvinutý. Lenže chudák horúčku doniesol so sebou z Afriky, ktorá ho do postele uložila. Darmo sa

vynaložilo všemožné; on zomrel, matka a oddanica horké slzy vylievaly nad ním. Nebolo konca-kraja bedákaniu. Miesto svadby pohreb prekvápiľ tento dom. Nezdľho ho už vynesú. Oh, keby len tu bol Ježiš, podistým by ho uzdravil. Ján povedal, že pod večer príde sem. Lenže doposiaľ Ježiš len uzdravoval, z mrtvých ale nikoho nevzkriesil. Ruth už ani slova nevládze prehovoriť. Chuderka, však je len ňazký tvoj križ! — Medzitým dostala Maria list od svojho oddanca z Gadaky. Tento nasledovne znel: Moja Drahá! Ten, ktorý ti tento list odovzdá, volá sa: Bartimaeus. On čo slepý človek len z almužny žil. Ježiš mu pomohol, a teraz z dediny do dediny ide, všade hlásajúc, čo sa s ním stalo. Ja ti všetko dobré prajem. O deň o dva k tebe prídem. Vela som videl a počul. Aj môj Majster vás všetkých pozdravuje, Amosa bozkávať nechá. — Oh, keby len aspoň o deň skorej bol prišiel ten mocný prorok, kolkému žialu by bol zamedzil cestu u Sary a devy Ruth. No staň sa vŕľa Jehovy. — No ale nás už volajú k pohrabu. S Bohom, Drahý Otče. Viem, že aj ty opláčes tohoto poriadneho mladika. Zachráň ňa Boh Abrahamu od všetkého zlého, aby sme ešte kedysi spolu mohli žiť v láske a pokoji. Tvoja
A d i n a.

Jedenadvadsiaty list.

Drahý môj Otče!

Teraz ti takú udalosť sdeľím, ktorú človek len s radosťou obdivovať môže. Spomenula som, že aj ja som šla toho mladika vypravadiť k hrobu. Lenže Ruth bez seba zostala, a tak ju zanieli do siene, kde som jej na pomoci bola a pri nej som ostala. Maria zas matke vdove bola na pomoci. Sprievod hrozne veľký bol. Ruth tak ležala, ako by mrtvá bola. Ja som rozmýšľala o nevyskúmateľnej prozreteľnosti Božej. Naraz veľký krik sa mi udrel o uši. To bol krik radosti. Zvedavosť ma vyhnala na strechu, zkadial som všetko mohla vidieť. Náš Gibeonit otrok Aleš s veľkou radosťou domov bežal. Ukazoval rukami, čo som ale nerozumela. Za ním dvaja mladíci pospiechali. Dačo mimoriadneho sa muselo prihodiť. Pod výskom pri zahrade hrobu vela ľudí sme videli pri jednom mladom človekovi. V sprievode koniec bol všetkému poriadku, čo som nemohla pochopiť. Celé množstvo ľudu do obce sa hrnulo. Aleš kričal: On žije, on žije. Aj iní podobne kričali. Ale kto žije? pýtala som sa. — Samuel žije, už nenie mrtvý! — Kde je Ruth? Chceme jej toto s radosťou zvestovať. Bežala som k tej chuderke. Lenže Aleš už tam bol. Ja som jej to isté povedala. Ona mi ale nechcela veriť. Aleš ale povedal, že Ježiš vzkriesil Samuela, ktorého on videl sedieť, rozprávať tak, ako predtým. Medzitým s mnohými inými aj Samuel prišiel. Ja som svojim vlastným očiam nechcela veriť. Ruth ale, keď jeho hlas počula, radosťne zvolala: On je to, on naozaj žije! — Všetci sme vďaky činili Bohu so sklonenou hlavou. Vela ľudu sa k nám hrnulo, aby videli Samuela a potom všetci velebili Boha. — A kde-že je prorok? pýtala som sa Marie. — Skryl sa, Ján ale vždy s ním bol, a na vedomie mi dal, že zanedlho príde sem. — My sme ešte vždy nechceli svojim očiam veriť, že by Samuel naozaj žil. Potom som prosila Mariu, aby mi podrobne vyrozprávala, ako sa stalo vzkriesenie Samuela. Slová Marie nasledovne zneli: Keď sme medzi plačom vyšli z brány mesta, na ceste k brehu Tabor vedúcej sme zazreli asi trinásť peškujúcich ľudí, s ktorými vela detí a žien išlo. Daktori hneď poznali, že je to nazaretský Ježiš so svojimi učedelníkami. Keď tá spoločnosť na most prišla, cez ktorý sme aj my museli

isť, na jednom boku mesta postála. Matka Samuela hrozne nariekala. Ježiš dojatý sa díval na ňu s tou najväčšou útrpnosťou. Potom pristúpil k nej, reknúc: Matko, neplač. Tvoj syn vstane. Viem, Majstre, v deň súdny; on takým šľachetným synom bol. Ja viem, že ty od Boha poslaný, všetko môžeš urobiť. Oh, keby tu bol býval, môj syn by nebol zomrel. Ty bys ho bol uzdravil. Teraz ale zomrel, zomrel, ach zomrel! — A potom zas sa pustila do prehorkého plaču od veľkej ľútosť. — Matko, neplač, ja ti vrátim syna! — Počuli ste, čo hovorí, — zvolal jeden z farizeov — mŕtvého chce vzkriesiť! To je už primoc! A potom sa smiali a posmech robili. — Složte na zem mŕtvého! — Samuela nesúci chlapi poslúchli Ježiša. Ježiš pristúpil a odhalil tvár mladíka, chytil ho za ruku a hlasom rozkazu zvolal: Mladenec, ja ti hovorím, vstaň hore! — Za malú chvíľku úplné ticho panovalo. Všetky osoby na mŕtvého sa dívaly, ktorého duch sa zas vrátil do tela, ktoré oživilo. Potom ruky zdvihol ten mŕtvý, chytil a pomohol mu na nohy staf a odovzdal ho matke tymito slovami: Ženo, ajhľa tvoj syn. Veľký strach opanoval všetek ľud. Mnohí vebili Boha: Boh navštívil svoj ľud, veľkého proroka vzbudil medzi nami, naozaj prišiel Mesias. Potom medzi veľkým krikom radosti do mesta sprevádzali mládencu. Ježiš sa utiahol a skryl. Opravdová moc je vždy s pokorou spojená. Ejhľa, Drahý Otče, vzkriesenie Samuela. Sami kňazi a zákonici sa presvedčili o tom, že Samuel zomrel. Nikto nepochyboval o tom, že sa tu ten najmimoriadnejší zázrak prihodil. Následkom tohoto zázraku mnohí začali veriť v Krista. Samuela ale ešte v tenže deň premnohí navštívili. Ježiš večer prišiel do mesta a u nás zostal. Až ho tak obšypaly vďakočinením matka a Ruth. Ochotné boly každej jeho žiadosti vyhovieť. Lenže Ježiš jednoducho žije; najradšej rozpráva o kráľovstve Božom. Neraz aj na jedlo a na nápoj zabudne, tak oduševnene vyučuje tých, ktorí sa okolo neho sídu. V siedmy deň budúceho mesiaca Ruth podá ruku Samuelovi tak zázračne vzkriesenému. V tenže deň večer odcestujem s Jánom a Mariou do Jeruzalema, zkadiaľ ti zas budem písať. Tvoja poslušná
A d i n a.

Dvadsiaty druhý list.

Drahý môj Otče!

Teraz ti zas píšem z Jeruzalema. Radostne ti sdelujem, že rímsky stotník Emilius dnes sa stal členom židovskej viery našej. Pilát mu to nezazlieva, lebo si myslí, že teraz radšej budú mať židia Rimanov. Pilát tiež chce byť prítomný na tej slávnosti. Ja som už vďaka činila Bohu, že tohoto šľachetného muža priviedol do lona našej pravej viery. Amos ma oslovil, abych aj ja šla do kostola, k čomu som ochotne prívola. Všetok je len bohatý náš chrám. Tolkú skvelosť, také bohatstvo som ešte nikdy a nikde nevidela. Veľký chrám sa naplnil ľubovôňou kadidla. Keď začala tiecť krv zvierencie, a dym sa hore fahal, všetek ľud na tvár padol. Len to som čakala, či toto ticho nepretrhne hlas Jehovy. Potom spievali synovia a dcéry levitov. Ach, však bol len utešený ten spev! Veľmi som bola dojatá, tak mi to prichádzalo, ako bych anjelov počula spievať. Po speve všetek ľud zvolal: Amen! amen! Potom tri razy obišli oltár kňazi na čele s hlavným kňazom. Aj Emilius bol s nimi, čierne šaty mal na sebe. Pri obriezke dostal meno: Eleazar. Drahý Otče, teraz už nenie žiadnej prekážky, pre ktorú by sme nemohli byť svoji. Emilius je už židom, on vebí a ctí Boha našich otcov. V poslednom liste si spomenul, že jeho snád nie pre-

svedčenosť, lež len slepá láska ku mne dovedla do lona nášho náboženstva. Lenže, Drahý Otče, ja som presvedčená o tom, že on to z presvedčenosti učinil. Obchod s nami a prorocťvá ho presvedčili o tom, že len Boh Izraela je pravý. Zatiaľ som sa tešila, že Emilius stal sa katolíkom, Amos zvolal na mňa: Ejhľa, tam je Ježiš! — Kde? — Nuž tam pri tom stĺpe. Peter a Ján sú pri ňom. Čosi im vysvetľuje. — Potom sme sa k nemu brali. Naraz jeden bohato oblečený Grék takto oslovil Amosa: Ale povedz mi, kto je to tam ten žid mladý, ktorý taký príjemný dojem čini na človeka? Na tvári mu videl, že on nenie obyčajný človek. Ale povedz mi, kto je to? — Nazarethský Ježiš, odvetil Amos. — Tedy som neprišiel darmo do Jeruzalema, už v Macedonii som počul o ňom. Snád len učiní dajaký zázrak? — On nečiní zázraky, aby vyhovel všetečnosti, lež len k potvrdeniu pravdy; ináče reční teraz, poslúchajme ho, znely slová Amosa. — Veľmi utešené boly slová Ježiša. Všetci ľudia kričali, že ešte nikdy neslyšali nikoho tak múdre a vznešene mluviť. Keď reč dokončil a kňazi videli, ako si získal srdco ľudu, od jedu najali zlostníka Gazeela, aby sa skryl za stĺp a aby potom nožom zabil Ježiša. Keď vedľa neho šiel Ježiš, zdvihol našo ruku a chcel ho zabiť, Ježiš ale obrátil sa a jedným pohľadom zmeravenou sa stala jeho ruka. Sta socha stál pred nami ten zločinec. Potom mu povedal Ježiš: Vráť sa k tým, ktorí ta poslali. Moja hodina ešte neprišla, násilie nič nevyvedie proti mne, zatiaľ sa nevyplní vôľa môjho Oteca. — Vrah k zemi oprel zrak; nôž mu na zem vypadol z ruky. Potom sa Ježišovi k nohám hodil a za odpustenie ho prosil. Ľud ho chcel roztrhať. Ježiš ale zvolal: Nechajte ho, lebo príde deň, že svoj život ponúkne, aby môj život zachránil. Vy kňazi chcete ma zabiť, lebo dokazujem vašu zlosť. Do svojho chrámu som prišiel, a vy ste ma neprijali. Príde deň, že sa srúca tento chrám, a kameň na kameni nezostane... Utekajte do nebeského Jeruzalema, ktorého základ na veky stojí. — Ľud „Hosanna“ kričal Ježišovi, synu Davidovmu, ktorého za kráľa chcel mať. Medzitým kňazi veľmi kričali, že Ježiš vzbúril ľud. Pilát práve dvor pohanov chcel opustiť, keď mu jeden kňaz povedal, že ľud si za kráľa zvolil Ježiša, ktorý je už na čele ľudu. Pilát pre vojsko poslal do hradu, on ale so strážou šablami napadol ľud. Ježiš hneď sa zjavil ním reknúc: Tu nenie žiadneho povstania. Ja nehľadám žiadne kráľovstvo okrem toho, ktoré mi Otec dal. Moje kráľovstvo nenie z tohoto sveta. — Pilát mu povedal, že ho nebantuje. Potom ho volal do svojho paláca. Ježiš mu odvetil, že i v jeho paláci bude, ale nie teraz! Ježiš sa vzdialil od Piláta; a ľud, ktorý ho za kráľa chcel zvoliť, nikde ho nemohol najst. — Dnes práve vtedy prišiel k našemu domu Ježiš, keď k nám prišlo dakolko farizeov a zákoníkov. Poslala som pre Emiliusa, aby prišiel brániť Ježiša. Ježiš sa pýtal farizeov a zákoníkov, prečo prišli? — Majstre, vieme, že od Boha prišiel učiť, a neberieš ohľad na nikoho, lež v pravde učíš cesty Boha. Povedz nám, že je to spravodlivá vec, radšej poslúchaj Piláta, nežli Mojžiša. Daj nám zreteľnú odpoveď, lebo vieme, že sa nikoho nebojíš. Či je to spravodlivá vec, že modlárske mu cisárovi daň platíme? — Ukiažte mi peniaz. — Zadok mu dal jeden rímsky grošník. Každý zvedavo a napnuto čakal odpoveď. — Či obraz a meno je na tom peniaz? — Cisárovo, odvetil zástup. — No tedy dajte cisárovi, čo je cisárovo; a Bohu, čo je Božie. — Drahý Otče, však mi len dobre padlo, takú božskú múdrosť počuť. Leviti celkom zronení boli. Keď Emilius prišiel, radoval sa, keď videl, že sa Ježišovi nič nestalo. — Emilius, už si

sa stal židom — oslovil ho Ježiš — ešte jeden krok, a vojdeš do kráľovstva nebies; musíš sa pokrstiť skrze Ducha sv., a potom budeš mať čiastku vo večnom živote. Len tak sa staneš mojím učedníkom. Ja som splň zákona. Kto vo mňa verí, žiť bude, keby aj zomrel. Neskôr zrozumiáš, čo hovorím. — Po týchto slovách do zahrady šiel Ježiš. Kde do neskorej noci rozjímal. Veľmi som rada, Drahý Otče, že s tvojím dovolením smiem Amosa do Caesaree preprieť. Teraz už si len ochotný Ježiša za Krista a za Mesiaša držať? Zostávam tvoja poslušná dcéra
A d i n a.

Diabol, večný žid a licenc.

Rozdielne sú toto mená, ani nepasujú dovedna, keď by ich dovedna jedna legenda nebola poskladala, ktorú tu podávam. Vieme, že diabol Ježiša pokúšal, keď sa postil, nejedol a nepil nič pre hriech obžerstva celého sveta. Pokúšal ho, aby kamene na chlieb obrátil, aby so strechy kostola skočil a tak mal chválu u ľudí, aby sa mu klaňal a on mu odstúpi s trónu svetského. Keď tejto bezočivosti bolo dosť, zkríčať s hnevom Ježiš: „Odstúp, sa, ane, odo mňa.“ Toho sa diabol tak zľakol, že sa hodil do pekla a tam v tom najtajnejšom kúte sa schoval a za čas na svet ani sa neukázal.

Po nečase bojzlive vyšiel predsa pozreť na svet, ako to s jeho krajinou, ktorú Kristovi ponúkal, vyzerá. I videl modly a oltáre svoje, na ktorých ho ľudia oslavovali, porúčané. Kde jeho kostoly stály, tam stoja kostoly Kristove a ľud v celých húfoch na kolenách klaňiac, živému Bohu sa klania. I pojal ho veľký žiaľ. Sadol si na ten vrch, s ktorého Ježišovi svoju krajinu ponúkol a slzavými očiami díval sa, ako krajina pustne a svet naň zabúda.

I stalo sa, že išli ľudia okolo neho, pýtajú sa ho o príčine plaču, a on horekujúc prosil ich, že keď sa už Bohu klaňajú, aby naňho tiež nezabúdali, a pripomínal im všetky tie rozkoše, čo im on poskytnul. Dostal ale od nich odpoveď, že dvom pánom nemôžu slúžiť.

On horekoval ďalej. Stalo sa, že šiel tým vrchom večný žid s batôžkom. Vidiac diabla plakať, pýtal sa ho, čo plače, a či by mal dačo na predaj.

— Ach, ako by som neplakal, všetko som utratil; celý svet bol môj, a teraz hľa nik o mňa nedbá. Ach, aký som ja vážený bol, pokým ten Nazarethský nevykúpil svet.

— Ó, ty blázne, rečie mu večný žid, — takto horekovať! Či si ty nevieš v tom pomôcť? Veru si mi ty len za rožkatý.

— Ach, dňom a nocou premýšľam, ako bych moju krajinu z rúk Nazarethského vymohol, ale nič múdreho mi nepríde na myseľ.

Už ľutujem, že som mu ju ponúkal, teraz i bez klaňania sa mne ju zaujal.

— No, to bych o tebe nemyslel, riekne mu večný žid, — tu je ľahká rada.

— Čo, aká? skočí diabol na nohy, a usmievalo potľapká večného žida, — veď sme my kamaráti. No, však nás ten Nazarethský oboch zakľal.

— Kamaráti ako kamaráti, keď z teba žiaden osov nemám.

— Ved' len už povedz, čo bys mi ty radil, abych nazpät svet k sebe prinavrátil.

— Vieš, rožkatý, dobrá rada stojí groš, a zadarmo ani do pekla nepríde.

— Len povedz, čo všetky poklady sveta žiadať budeš, dám ti.

— Nuž teda keď chceš, poviem ti, ale čo budem žiadať, dáš mi a privoliš k tomu.

— No áno, ale i ty musíš tiež nato pristáť, čo ja budem žiadať.

I urobili smluvu. Večný žid mu radil, aby ku každému kostolu vystavil si diabol kaplicu-krčmu a do nej aby jeho a jeho potomkov postavil za farárov. Tomu diabol ochotne privolil, len si vymienil, že večný žid nesmie tých hatí, ktorí budú diablu v nej slúžiť, ani karhať, ktorí budú kľať a ktorých on ku hriechu nečistoty zvedie; musíš trpeť, ak príjdu, alebo sám obstaráť osoby necudné, toto sú moje najmilšie deti.

Spolu vystavili krčmu pri kostole s nápisom: Tu sa predáva víno, pivo a voda života.

Ako to ľudia čítali, hrnuli sa košťovať: čo je to za voda života, a to bola pálenka.

Pripili si a začali rozprávať. Pri rozprávke začali sa i dišputovať, až konečne do kliatby a bitky sa dali. Na všetko toto načúval diabol z nálevne. A radoval sa, že mu večný žid tak dobre poradil.

Prešiel rok, lebo len na rok urobili próbu. Tu vysvitlo, že večný žid i diabol vyhral, lebo ľudia ľahali sa do krčmy, ako včely do úľa, a tam kliatba, bitka a oplzlosti nikdy nechybely.

Kontrakt potvrdili tak, že diabol všemožne prekážať bude, aby taký krčmu dostal, čo by v nej kliatbu a poklesky mravov hatil. Ďalej vidiac večný žid, že je krčma dobrý gšeft, vymienil si ho pre svoje potomstvo.

Skrze krčmy teda diabol zas na nohy povstal, sláva jeho sa rozmáha a on si krčmy menuje perlami svojho kráľovstva. I stará sa o ne, veď na mnohej dedine krajšia je ako kostol.

Nuž, drahý čitateľu, nikdy nepýtaj licenc na krčmu, lebo to diabol prekazí, on s tebou neurobil kontrakt. A ak bys ju chcel s takými podmienkami, aké má v kontrakte, to si spočítaj so svojim spasením.
Spadovský.

V ý k a z

peňažných pre bobroveckých pohorencov k farskému úradu bobroveckému doposlaných milodarov.

(Pokračovanie.)

L i p t o v.

Dp Karol Stašík, kaplán vo Sv. Alžbete, 3 zl. Dp. Ján Brišák, kaplán v Ružomberku, 6 zl. Dp. Vojtech Teschler, kaplán v Ružomberku, 3 zl. Dp. Jozef Tomkuliak, katecheta v Ružomberku, 3 zl. Z Likavky 5 zl. Z Lúčok 1 zl. 22 kr. Ján Banko z Ružomberka 3 zl. Zábavná spoločnosť z Lúčok 3 zl. Andrej Kajda z Ružomberku 2 zl. Učiteľský sbor bielopotocký 2 zl. Sbiierka Jozefa Bohúň z Bieleho Potoka, k nej prispeli: Pavel Bohúň 2 zl., Jozef Bohúň 50 kr., Maria Kusková 50 kr., Šimon Roháček 50 kr., Maria Bohúňová 10 kr., spolu 3 zl. 60 kr. Jozef Kollár z Ružomberku 1 zl. Ján Hisko z Ružomberku 1 zl. Stolová spoločnosť od Štef. Králiček z Ružomberku 8 zl. 50 kr. Viktor Okályi, ev. farár vo Važci, 3 zl. 30 kr. Ktosi z Ružomberku 5 zl. Anton Petrák z Ružomberku 5 zl. N. Obrinčiak z Ružomberku 50 kr. Spolu 1079 zl. 12 kr.

S p i š.

Jeho Osvietenosť Pavel Szmrecsányi, biskup, 350 zl. Spišská Kapitula 100 zl. Sbiierka dp. Jána Stuckner v Kapitule 10 zl. 50 kr. Sbiierka spišských klerikov 7 zl. 10 kr. Dp. Štefan Mišík vo V. Hnilci 5 zl., jeho veriaci 56 zl. Dpp. Ján Vajdovský vo Vlachoch, Miloš Nyulászy v Tribši a Jozef Pumpéry v Gniadzach po 10 zl. Dpp. L'udevít Sax v Hobgarde a Martin Alth v L'ubici po 8 zl. Dpp. Edvard Haás v Slatvine, Pavel Háber v Ždiare, Ján Čumitta v Novej L'ubovni, Štefan Zemančík v Podhradí a NN. v Kežmarku po 5 zl. Dp. Karol Slopovský v L'ubovni 4 zl. Dp. Peter Hanula v Brutovciach 3 zl. 50 kr. Dpp. Alfons Gmitter zo Štvrtku, Jozef Gornály z Grónic, Fraňo Háber v Krompachu a Braterstvo Sv. Františka vo Vyšných Lapšoch po 3 zl. Braterstvo Sv. Ruženca tamže 1 zl. Valent Malinay tamže 2 zl. 50 kr. Andrej Griliak tamže 50 kr. Dpp. Jozef Gyulaffy v Levoči 1 zl. 50 kr. Dp. N. Linkess v Levoči 1 zl. 50 kr. Dp. Ján Richter v Belej 2 zl. Dp. Pavel Šoffranko 2 zl. 50 kr., jeho veriaci 2 zl. 50 kr. Ján Skaličan z Popradu 2 zl. Dp. Juraj Andreides v Poprade 2 zl. Dp. Jozef Handlovič v Lučivnej 2 zl. Dp. Ján Pataky v Richvalde 1 zl. Dp. Fraňo Klein, kaplán, 1 zl. 25 kr. Dp. Vojtech Oravec, farár, 1 zl. Dp. Štefan Majkúth 1 zl. 50 kr. Dp. Augustín Schelling 1 zl. 50 kr. Dp. Roman Grigel, kaplán, 1 zl. Tivadar Reiss z Levoče 1 zl. Viacerí tamže po 15 kr., spolu 1 zl. 15 kr. Ján Kovalčík, učiteľ v Malom Hnilci, 1 zl. Jozef Bahňák 1 zl. Cecília Jurčák 20 kr. Zuzka Vartovník 20 kr. Dp. Jozef Raáb v Hrabušiciach a jeho veriaci 8 zl. Rim. kat. veriaci obce Lučivna 6 zl. Dp. Andrej Kuruc a jeho veriaci 3 zl. 70 kr. Andrej Fábry 1 zl. Dp.

Ján Kubík 2 zl. Dp. Ján Križko 5 zl. Dp. Ján Brezniak 2 zl. Spolu 678 zl. 60 kr.

(Pokračovanie nasleduje.)

P ú t na Kalváriu.

(Pokračovanie.)

A že i spolu k nám tiež je ona „matkou premilou“, to dokazujú všetci ctitelia marianskí, ktorí sa k nej utiekajú. Považujú ju za matku, ktorá ich nikdy neopustí; za láskavú priateľku, ktorá či v radosti, či v trápení je vždycky s nimi spojená: za najlepšiu ochraniteľku, ktorá ich nikdy nezanechá. Keď ňa všetko opusti a zanechá, Maria ňa nezanechá; lebo láska jej je tým väčšmi obrátená k nám, čím viac trpíme, čím viac sme upadli, čím viac sme prenasledovaní. A z tohoto ohľadu je ona matkou premilou pre človečenstvo; lebo čím viac dobroty zkusíme od niekoho, tým viac nám je úprimnejším, tým viac vinieme sa k nemu. A ponač ona je najlepšia, najláskavejšia, najradšej pomoc poskytujúca utrápeným, je spolu i najmilejšia.

S týmto presvedčením sa máme k nej vždy obracať, ju vzývať a prosiť; nikdy nepomenúť na to, že keď Ježišovi čo matka bola najmilejšou, takou je i k nám, ktorí sme detky Božie s dedičia kráľovstva nebeského. Amen!

Od tohoto kríža sme neunavne ďalej konali cestu pri nohách už spomenutého vrchu. Horúcosť náramná všade, tak že človek by sa bol rád do tej rieky blízko nás tečúcej hodil. Mne aspoň táto myšlienka napadla, keď som videl neďaleko, ako sa kúpu v nej ľudia. Malé deti sem-tam plávaly, všelijaké huncútstva zvädzaly, naháňaly sa po vode; starší však trochu ďalej v tichu ovlažovali údy svoje. My sme sa tiež kúpali — ale nie v rieke, lež veľkým potom, ktorý sa s každého z nás len tak lial. Tu kdeśi v tomto vrchu medzi jedľami a skalami mala byť čerstvá voda; aspoň tí, ktorí už viac ráz putovali tadeto, tak tvrdili. Našli tú studienku. Zvedavý som bol, čo je to za voda, a spolu i smädný; zostali sme stáť, aby sme sa potúžili. Doniesli mi vo volajakej fľaške a či plecháči. Zdala sa studenou, ale čímśi raziacou. Nechutná bola; preto sme sa tu ani dlho nebavili.

Tu ma potkalo to nešťastie, že som zostal skoro bez pútnikov. Skoro všetci zostali pri vode, čo boli za mnou, a len niekoľko išlo so mnou, ktorí sa chceli spovedať. Ideme pomaly, spovedám po ceste, ale tí akosi nič nechodia.

(Pokračovanie nasleduje.)

BESIEDNICA
„Na čo sú kňazi dobrí.“

Dajte, mi misie, a kráľovstvo Božie bude už tu na zemi.

Blahej pamäti moja nebožká manželka vyprávala mi nasledujúci prípad pred jedným rokom:

„Bola som vo Veľk. Topolčanoch v sklepe p. Slamku, a on mi hneď nasledujúcu kurioznu novinu začal vyprávať: „Ale drahá pani, ráčte len počuť, čo sa mi dnes stalo? Prišla jedna osoba ku mne do sklepu, a podávala mi 1 zlatku s tým doložením, že mi to istý človek — nemenovaný — z Bojny posielala.“

— „Nuž ako-že sa volá? a na čo to posielala?“ — vyzvedoval som sa.

— „To nesmiem povedať, ale má to byť vraj stará dlhoba, hľadajte v knihe, však ho tam najdete...“ A s Bohom odišiel preč.

„Ja potom vezmem knihu a idem — sfa rak — nazpäť rok za rokom, ale nič najst nemôžem, až tu naraz v desať rokoch prídem na meno istého bojňana, onžto mi dlžný bol 1 zl., a ja už aj celkom naň som pozabudol. Napíšem k menu daný peniaz, a bolo v poriadku.“

— „A čo to môže byť za príčinu — vravela moja manželka — že ten istý tajil svoje meno, neprišiel sám, a predsa dlžobu zapravil?“

Pán Slamka rozmýšľal, a naraz brnkol si po čele, a hovorí: „Už to mám, na Bojne sú missie, dlžník činí pokanie, a tak nežiada nikomu krivdu, a zaplatil. — „To áno — odvetila moja manželka — týmto je tá hádka rozlúštená, a tým všetko povedané...“

A to skutočne i tak bolo. Veleb. p. farár Ján Boll držal za dobré, svoje rozbúrené ovečky mečom slova Božieho utíšiť, a dal im missie kroz troch výborných duchovných otcov vydržiavať. A oni mečom slova Božieho mnohú zelinu a plevel z duší veriacich vyplnili: hnevníci sa pomerili, slovom títo vel. patrí kráľovstvo Božie už i tu na zemi založili. Blahoslavená obec, ktorážto sa môže honosiť takýmto duchovným otcom!

Podme však a vstúpme do temnice Segedína, kde tiež dvaja velb. otcovia missie vydržiaujú a návštevu učinili u 283 katolíckych rabov. Ba či boli v stave zátvrdlivé a spustné srdcá rabov obmäkčiť, že by títo ľútosť nad hriechami a pokanie činiť mohli? O áno, nie lento učinili, ale i poďakovácu listinu menovaným otcom zaslali, v ktorej svätosväte slúbili, a to pred svätým krížom, že na budúce proti Bohu a jeho sv. zákonom nechcú hrešiť, ale všemožne na tom budú, aby sa statočnými a poctivými občanmi,

a i dietky svoje v týchto zásadách vychovávať mohli. Nech im Boh pomáha čím skorej na Božie slniečko sa dostať! A kto toto všetko zapríčinil? Či snád Opaták s jeho liberálnym učením?! Ten iste zakr-pateľ musí len i od stien naších veleb. otcov.

Raz istý „fajnový pán“ sadol si do tretieho oddielu vagóna, a kde už jedon robotník čisto oblečený sedel. Na jednej stanici keď postáli, dívali sa von, kde prechádzal sa istý kňaz, čakajúc železničný vlak. Ten „fajnový pán“ uzrúc kňaza, drgnúl robotníka a vravel: „Ale načo sú len títo ľudia?“ — a ukázal mu kňaza. Čo potom ešte za týmto nasledovalo, ake reči a epithetoni — mená — nasledovali, neslušno by bolo opakovať... Vlak sa pohol ďalej a bežal veľmi rýchlym behom. Tu náš robotník osloví nášho, nám už známeho pána takto: „Tu sme na veľkej pustatine, a najbližšia stanica ešte ďaleko jesto. Keď bych na tú myšlienku prišiel, že bych vás ja tuto zavraždil, a vašu mrtvolu jednoducho von oknom vyhodil.. pravda snadno bych to vykonať mohol.“

Nášmu pánovi zimomrážky po tele prebehly, a trasúcim hlasom odvetil: „Ach však pri mne nieto ničoho, málo by ste tým vyzískal.“ — „No už ja to lepšie viem — odvetí robotník, vy ste bol dnes u bankára, kde i ja som mal prácu; doista viem, že 50 tisíc ste dnes vydvihol. Peniaze hen v tom kufríku máte... A však — pokračoval poctivý ten robotník — vy sa preto nič neobávajte, bo vedieť musíte, že mňa kňazi vychovali, abych bol bohobojným a poctivým človekom.“

A náš „fajnový pán“ utíšiť svoje klopajúce srdco — ale jeho zapírená tvár prezradzovala, že zahanbeným a nad mieru zvereným ostal a od jedného robotníka... .

Katolícki rodičia! Dajte si dobré dietky vaše v katolíckych školách vychovať, a kto jesto v stave, do kláštorých ústavov dať. — Pán Boh s nami.

Ján Klauček, učiteľ.

OBÝRNIK

Všetkým cteným predplatiteľom a čitateľom „Krestana“ želáme blažené veľkonočné sviatky.

Knieža Alençon u Marie v Lurde. Pred dvoma rokama hrozné nešťastie sa prihodilo v Paríži. Pod náčelníctvom vysoko rodenej dámy Alençon vystavený bazár, ktorá bola sestrou našej kráľovnej, korisťou požiaru sa stal, v ktorom hrozná sila ľudí zahynula. Medzi tymito bola aj hrdinská kňažná, ktorá nechcela sa vzdialiť, zakiaľ by sa všetko nezachránilo, následkom čoho aj ona podstúpila ten smutný osúd. Jej zronený manžel knieža Alençon v modlitbe hľadal

potechu; lenže ani modlitba ho nebola v stave uspokojí, rana srdca i ďalej ho bolela, hrozne trpel. Vtedy náhle mu napadlo, že bude putovať do Lurdu na to milostné miesto. Vzal pútnicku holu do ruky a šiel do toho duchovného raja. Prv ale nežli by bol odcestoval, nechal z hodbábnych šiat obraz lurskej Panny okrášliť, ktorý on v Lurde osobne obetoval slávnostne lurskej Panne v jaskyni. Štyri dni bol v Lurde, súčastil sa vo všetkých pobožnostiach ostatných pútnikov, celkom občerstvený šiel k zázračnému pramenu, potom ale celkom uspokojený po vyplnení nábožnej povinnosti sa navrátil domov do Paríža.

Rábskeho biskupa dra Jána Zalku porazilo 23. marca. Stalo sa to v 78 roku veku jeho. Zalka je jeden z tých najhorlivejších biskupov Uhorska. A práve preto zednársko-liberálne vlády ho len pred niekoľkými rokami odporúčaly včelčenstvu, aby bol vymenovaný za opravdového vnútorného tajomného radcu.

Prvé sv. prijímanie býva v dieťu nedefu. Aby radosť detí v tento slávný deň čím väčšia bola, obyčajne sa im dávajú pekné obrázky na pamiatku. Lenže z obrázkov nemajú oni veľkého chosňa. Vrele odporúčame ct. duchovným, učiteľom a rodičom, aby miesto obrázkov radšej prekvápili deti s výborným dielom „Príprava k sv. spovedi a prvému prijímaniu“ Toto asi 80 strán obsahujúce dielo vysvetľuje výborne všetky veci, ktoré k týmto sviatosťam pripustené dieťa vedieť má, — okrem toho je ono aj výbornou modliacou knížkou pre deti. Cena je tak ľavná, že si to dielo môže hockto zadovážiť. Broš. výtisk stojí 10 kr.; viazaný výtisk 15 kr. — Vela sa môžu z neho poučiť aj dospelí, ktorí sa nevedia dokonale spovedať a neni sú dostatočne poučení o tajomstve prevel. Sviatosti Oltárnej. Dostať to dielo v maľarskej a slovenskej reči u veľk. panej Lujzy Csery v Budapešti (VI Podmaniczky u. 15. II. em. 10.) V záujme dieťok znovu a znovu odporúčame toto dielo čo najvielejšie.

Milost Ducha sv. V Szécs-Keresztüre kalvinka Alžbeta Bodnár i s 5 ročným dieťatom stala sa katolíčkou. — Žid Jozef Šólyom nechal sa za katolíka pokrstiť v Nagy-Azare. Krstným otcom bol gr. Štean Forgách. — V Kis-Kapoši, kalvín zeman statkár Karol Ladányi sa stal katolíkom. Medzi radosťnými slzami prítomných veriacich složil vyznanie viery Kristovej.

60 tisíc zl. poručil neodvislým novinkárom Rakúsko-Uhorska Simon Fischhof, Exekútor testamenta je chýrečný novinkár br. I. Kaas.

Hromadné vystúpenie zo staroverskej cirkve. V Pivnici, 40 staroverských rodín vystúpilo zo staroverskej cirkve a staly sa grecko-katolíckymi. Tí vystúpivší Srbi sú tí najzámožnejší tak, že tamejšia cirkev sotva sa bude môcť udržať.

Ladokol. Veľký pokrok v plavbe na severe! Rusi zostrojili ohromný parník, ktorý pozvali ladokolom preto, že on pláva tak ladom, ako by pred ním bola čistá hladina. Nedávno prišiel ladokol „Jermok“ do Kronstadtu. Preboril sa cez všetky lady.

Keď sú lady priveľké, ladokol strieka pod ne teplú vodu, tak že zmáknú. Za ním potom môže sa plaviť i obyčajný, pevno stavaný parník. Slávu prevedenia tohoto ohromného projektu delia si dva admiráli: Makarov a Kaznakov.

Falošné víno. V meste Marcali našli 450 hkl. falošného vína u žida Jozefa Lengyel. Tento žid už v chládku sedí.

Prepadnutie. Akísi štyria tuláci prepadli kočiša Turčianskeho pivováru, vezúceho náklad piva do Ziliny, v Strečňanskom priesmiku. Kočiša poranili na hlavu, a keď sa presvedčili, že nemá peňazí, uskočili. Žandári jedného už chytili.

Obet nepozornosti. Na železničnej stanici na Vrútkach pri zostavovaní vlaku zadlávili natierača Waxbergera.

Cukor ako živnosť. Pruské vojenské vrčlosti už od dlhšieho času zaoberajú sa myšlienkou zaviesť cukor ako čiastočnú živnosť pre ľudí i kone. Pri minuloročných cvičbách skusovali, aký vplyv má výživa cukrom na telesnú silu vojaka. Tým cieľom vybrali z viacerých kompánií po desať chlapov a dávali im zpočiatku po 10 kúskov kockového cukru ako prídavok k dennej porcii riadneho jedla zmenšili. Neskôr pridávali viac kúskov cukru na chlapa, takže došli až po 24 kúskov na deň. Na túto zkušku vybrali čo slabších chlapov. Pred zkuškou i po nej každého akurátne odvážil i vysvitlo, že prídavkom cukru chovaní chlapi viac pribrali na váhe, dlhšie vydržali hlad i smäd, počas maršov boli čerstvejší a menej sa potili, než tí, ktorý nejedli cukor. — Podobne i pri koňoch zmenšili dávku ovsa a miesto toho dodávali koňom cukru (melassy). — Takto chované kone dostali hladší vlas, boly vytrvalejšie i čerstvejšie v námahách a potili sa menej než ostatnie kone.

Americké peniaze. Sáriško-lemešskej poštový úrad vyrátal, že v r. 1898. len na tento úrad prišlo skoro 40 tisíc zl. z Ameriky robotníkmi do Uhorska poslaných. Len do obce Šomoš prišlo skoro 10 tisíc zlatých. To je už potom pekná pomoc!

Ako využívajú takzvaní sociál-demokraticí vodcovia robotníkov. Známo, že na čele sociálnych demokratov stoja temer bez výnimky. Židia, ktorí z tohoto hnutia robia bohatý prameň výživy. V Nemecku dva milióny organizovaných robotníkov dáva ročne 10 miliónov mariek k cieľom strannickým. Z tohoto dostane päťdesiat hlavných vodcov po 10 000 mariek, tedy do hromady 500.000 mariek. Tristo vodcov druhej triedy dostáva po 5 000 mariek, dohromady 1,500 000 mariek. Vandrujúcim a vyslancom dávajú 1,500.000 mariek. Vyslancom diety 120 000 mariek. Do okresov na volebnú agitáciu 3 500 000 mariek. Novinám, všetko židovským, dávajú 1,880.000 mariek. Dohromady robia tieto summy 9,000 000 mariek. Jeden milión rozoberú ľudia, menujúci sa robotníkmi, ale nič iné nerobiaci, ako že chodia po mestách a vydierajú groše od robotníkov. Tak píše „Fürther Fränkische Arbeiterblatt.“

Obet ožralstva. Išiel na jarmok do Varína jeden roľník merom Jozef Križo viedol ošipané na predaj. Tam ho najali másiari do Kysuckého Nového Mesta ošipané viezť, nazad idúc iste podgurážený, lebo ľúbi tiež na dno zuzky kuknúť, a ospanlivý vypadol predkom z voza tak nešťastlivo, že mu ľavé ucho odľalo koleso a hlavu celkom dokaličilo. Tiež nedávno bol jeden na furmanke, nazad idúc tiež potrunčený spal na voze. Žandári stretnúc ho vez pristavili a furmana zobudili, ten falošne meno udajúc, poháňal ďalej. Žandári oddali ho súdu, pri súde bol pre falošné udanie svojho mena na 25 zl. pokutovaný.

Aká matka, taká Katka. Pred 7 rokami v debrecínskych horách svoju tetku zadržla manželka Juraja Habucka. Túžila aa jej peniazmi, a veď len 15 krajciarov mala. Za tých 15 krajciarov odsúdená bola na 15 rokov do žalára. Vo svete nechala svoju 15-ročnú Julku, v ktorej žilách koluje krv matky. V tieto dni podarilo sa jej vkradnúť do bytu Imricha Nagy, ktorému všetko vzala, čo len mohla; potom ale uprskla. Četníctvo ju na všetky strany hľadá. Či nenie pravda, že aká matka, taká katka; aké drevo, taký klin; aký otec, taký syn?

Požiar v Amerike. V americkom meste New-Yorku zhorel ten najväčší hostinec „Hotel Aindson“. Oheň len 1 hodinu trval, predsa bol prehrozný. Z tých ľudí, ktorí povyskakovali cez oblok, vyše sta sa ich zabilo. Jeden múr sa srútil a viac ľudí pochoval. Hovorí, že vyše 300 ľudí tam zahynulo. Aj švagrina predsedy Spojených Štátov prišla o život.

Veľký oheň. Dňa 17. marca v spišskej Levoči veľky oheň zúrilo. 27 domov zhorelo. Dňa 18. marca zase jedna stodola zhorela tamže.

Dobry vták. V Segedíne židovi Karolovi Friedovi akýsi dobrý vták ukradol toľko vecí od zlata a striebra, že škoda obnáša 10 tisíc zl.

Výroba zlata na celom svete. Roku 1889 dobyli zlata na celom svete za 24 600 000 funtov šterlingov; roku 1890 za 23,800 000 funtov šterl.; roku 1891 za 26,100 000 funtov šterlingov; roku 1892 za 29,500 000 funtov šterl.; roku 1893 za 31 500 000 funtov šterl.; roku 1894 za 36,200 000 funtov šterl.; roku 1895 za 39 900 000 funtov šterlingov; roku 1896 za 40,600 000 funtov šterl.; roku 1897 za 47,500 000 funtov šterl. a roku 1898 za 60,000 000 funtov šterlingov. Ako vidno, v posledné roky veľmi zrastala výroba, pri čom južná Afrika hrá hlavnú rollu. Jestli by výroba tak rástla, možno by bolo očakávať vážnu premenu v cene. Posiaľ sa cena nezmenila.

Interessantná štatistika. Dia „H.“ vládni vyslanci z pozemkov vlasti majú 171 686 jutár, opo- sionalisti však 532 893 jutár. Zpomedi vládných 116 sú majiteľmi pozemkov, z opo- sionalistov 95. Najviac pozemkov má gr. Fridr. Wenkheim, a síce 94 462 jutár. Za ním nasledujú: gróf Alex. Károlyi 63 681 jutár, gróf Lad. Károlyi 40 786, gróf Theodor Andrassy 39 134, gróf Eugen Zichy 36 506, gróf Ján Zichy 28 355, gróf Sam. Teleki 25 657, gróf Štefan Károlyi

25 380 jutár; toto sú všetko opo- sionalisti. Vládni nasledujú takto: na prvom mieste je starý generál Koloman Tisza, rá 19 792 jutár pozemkov, potom gr. Eugen Karácsonyi 17 834, gr. Móric Eszterházy 16 533, gr. Jul. Andrassy 14 024, gr. Artur Pejácsevics 10 239, ostatní majú nižšie desaťtisíc jutár. Bánffy má 5777, b. Ernest Dániel 4158, Desider Perczel 300 a Ladislav Lukács 235 jutár. August Pulszky má 5624, Oskár Ivánka 4161, g.óf Albin Csáky 3346, Ed. Gajári 1066 Gejza Kubinyi 951, Julius Just 728, Bela Kubik 845, Gejza Polónyi 588, Mikuláš Bartha 496, Jozef Madarász 405 jutár. Bolo by zaujímavé vedieť i to ktorých pozemky sú čisté a ktorých nečisté.

Nový štátny tajomník. Albert Bernáth, pred- seda segedínskej kráľovskej tabule, vymenovaný je za štátneho tajomníka vnútra, kde bude viesť administra- tívne záležitosti. On má ešte len 54 rokov. Hovorí, že je on obratným a v právach sbehlým mužom.

Odrhňime sa od Rímu! vreští v Rakúsku Schönerer a jeho socialistickí privrženci. Tito totižto z nenávisti oproti Slovanom radi by sa odtrhli od Rakúska a pripojili sa k Nemecku; lenže Nemecko je protestantské, tedy oni teraz búria ľud, aby sa zriekol katolíckej viery Nemecku k vôli. Vlastizrada a viery- zrada, to nenie hriechom u sociáldemokratov.

Nový kurs. Hlavný kapitán Peštbudína, Belo Rudnay, za panovania Bánffy-Perczela dvakrát za- vrhnuť prosby socialistov o povolenie vydržiavať kongressy. Socialisti po páde Bánffy-Perczela obnovili svoje prosby a dostali už i povolenie. Prvý kongress (sociál-demokratov) bude sa odbyvať dňa 2. a 3. apr., druhý kongress (poľných robotníkov) bude rokovať o zmene robotníckeho zákona z roku 1898.

15 tisíc evanjelických detí nenie v Uhorsku pokrstené od tej doby, čo sa uviedly cirkevnopolitické zákony.

Na smrteľnej posteli sa navrátil do lona cirkve Michal Kočar v Hegyszoroši.

Strašný zločin matky. Z Draždian sdělili, že 43 r. manželka konduktora pri koňke, A. Bödera, v neprítomnosti tohoto zavraždila svojich troje detí, a potom vrhla sa do Labe. Deti byly 11 a 5 rokov staré, najmladšie malo len 4 mesiace.

Notár — vlastenec! Občania Madoče (tol- ňanská stolica) už dávno radi by sa boli pozbavili svojho notára Szélu Décseho, ale nedajbože, lebo p. notár strašne tuho vlastenčil a vedel i dobre korte- šovať. Obviňovali ho z nesmierne mnoho prechmatov, ale darmo. Teraz, keď nastúpil „nový kurs“, vyslali osobitnú deputáciu k ministerpredsedovi Kolomanovi Széllovi. Vyslanec Štefan Szluha predviedol deputáciu ministerpredsedovi, ktorý po vypočutí stažnosti pri- sľúbil deputácii, že nariadí prísne vyšetrovanie, aby vinník neušiel trestu.

Planá pôda nie je prekážkou zrastu stromov, keď sme to pri sadení do povahy vzali. Kde nachádza sa neúrodná planá pôda, tam pri kopaní jám pod stromy nepotrebuje kopat do hĺboka, ale na to miesto kopme širšie jamy a porušajme okolitú zem. V planej pôde odporúča sa „sadenie do kopca“. Hlavné korene kolovité treba hodne prizerať, tak aby bežné korene tým silnejšie rástly do široka. Keď v planej pôde kopeme pre stromy hlboké jamy, strom obyčajne len dotiaľ dobre rastie, kým korene žijú v nahádzanej zemi. Akonáhle cez túto došly na planý spodok a kraje — stromy hynú.

Nesvedomitá firma. V Pešťbudíne uväznili obchodníka Jozefa Komjátiho, ktorý predával hospodárske stroje. Oznámili ho, že predával stroje na zmenky, tieto eskomtoval, ale kupcom neposlal potom stroje. Takým spôsobom oškodil vraj hospodárov o 11.000 zl.

Lurd v r. 1898. V 1898. roku prišlo 220 osobitných vlakov do Lurdu, na ktorých ta dorazilo 130 tisíc pútnikov. K svätému prijímaniu tam pristúpilo 400 tisíc duší, 3600 sv. omší sa obetovalo. Bolo tam 53 nadbiskupov a biskupov, 400 prelátov a opátov; do vody bolo vpustené 73 tisíc ľudí.

Spoločné ministerstvo značne zamýšľa zvýšiť rozpočet námorníckych záležitostí. Delegácia bude mať aspoň príležitosť k dohode so strany lavičiacikov.

Členovia autonómieho výboru v Uhorsku sú nasledovní: Gr. Julo Szapáry, dr. Julo Hovánzi, dr. Jozef Samassa, br. a dr. Karol Hornig, Ján Ivánkovic, Edmund Vajda, Jan Molnár, L'udevít Rajner, dr. Julo Várossy, D. Bitta, L. Harsch, gr. a dr. Apponyi, dr. G. Borsodi, dr. A. Csekonics, Mik. Móric Eszterházy, dr. A. Günther, dr. J. Gyórfly, dr. Jozef Hortoványi, gr. A. Károlyi, Anton Mócsy, dr. Eugen Pusztélyi, Jozef Petrovác, Štefan Rakovszky, Julo Sággy, A. Timon, Gabriel Ugron, gr. a dr. Ferdinand Zichy.

† **Zvolenský hlavný župan Radvánszky** zomrel v 45. roku veku svojho na sypanice.

V Berlíne sú len čudné deti v školách. Našio sa tam 76 percentov detí, ktoré nikdy nevidely slnko vychádzať; 54 percentov detí, ktoré nevidely slnko zachádzať; 70 percentov detí nevidelo rosu; 70 perc. nevidelo živého zajaca; 64 perc. detí nevidelo živej veričky; 80 perc. nevidelo kukučku; 82 percentov nevidelo živého škovránka; 49 percentov nevidelo živú žabu; 53 percentov detí nevidelo slimáka; 87 perc. nevidelo topoľ; 59 percentov nevidelo roľu; 66 perc. nevidelo dedinu; 67 percentov nevidelo vrcha, atď. Predsa sú to len čudné pomery, ktoré by človek skoro za nemožné považoval.

Katol. autonómia. Julo Szapáry na 17. apríla svolal autonómický zo 79 členov pozostávajúci odbor,

na 27. apríla ale z 27 členov pozostávajúci výbor autonómický. Zvedaví sme, čo a kedy bude z tej samosprávy, ktorá sa nijako nechce zrodíť.

Ceny v sústrednej trhovni. 1 kl. husaciny 80 kr.; 1 hlávka šalátu 12 kr.; ratkev (1 kytka) 8 kr.; telacina 58—64 kr.; cena hydiny rástla následkom chladného počasia.

Pút' do Lourdu.

Pohnutie: 21. aug. 1899.

Smer cesty:

Budapešť — Kaniža — Marburg — Pragerhof — Villach — Francensfeste — Ala-Verona — Milano — Genua — Marseille — Toulonse — Lourdes — a tou istou cestou nazpät.

Ceny: I. triedy 220 zl.) Úplné
II. triedy 170 zl.) zaopatrenie behom
III. triedy 100 zl.) 8 dní.
III. triedy 88 zl. bez bytu a zaopatrenia.

Termin hlásenia sa:

Pri ľavnej cene: 15. júna 1899.

Pri riadnej cene: 15. júla 1899.

Obširnejšie vysvetlenie podá a programy posielá

Dr. Fraňo Robitsek,

farár vo Veľkom Maroši hontianska stolica.

Pút' do Lurdu.

Paray le Monial, Einsiedeln a Wiltena.

Povedie: Gedeon Demeter, farár.

Pohnutie: 6. júla 1899.

Návrat: 24. júla. Cesta potrvá 18 dní.

Smer cesty:

Budapešť — Viedeň — Linz — Salzburg — Mnichov, Lindau — Zürich — Genf — Paray le monial — Lyon, Toulouse — Lurd — Toulouse — Cette — Lyon — Genf, Zürich — Einsiedeln — Insbruck — Wiltena — Viedeň — Budapešť.

Ceny: I. triedy 245 zl.) Úplné
II. triedy 185 zl.) zaopatrenie behom
III. triedy 105 zl.) 9 dní.

Hlásit sa možno do 10. júna u výš spomenutého farára, u ktorého podrobný program dostaf (Budapešť, II. Bombatér 10.)

DOPISY.

ČACA, dňa 20. marca 1899.

Vážený Pán Redaktor!

Ráče, prosím Vás, tieto moje riadky v našom milom „Kresťane“ uverejniť. Cieľom mojím je obznanenie spolicitateľov s utvorením úverkového spolku, ktorý sa u nás práve teraz do života uviedol.

Spolok tento nosí meno po jeho povodcovi takzvaný Reifeisen-ovský. Je to spolok, ako sa to v Nemecku a inde už veľmi — tak u nás, bárs ešte málo rozšírenú, dokázalo — pre nás ubiedený, so všetkých strán vykorisťený do otroctva židovského uvrhnutý ľud — ktorý už — možno povedať — na celom hornom Uhorsku nie viac pre seba, lež len ako sluha na cudzom majetku pracuje pre svojich z Palestíny prišlých zemských pánov, s tým pravda rozdielom, že sluha pracuje za peniaze, ako to ohľadom svedomitosti za dobré uzná — bez starostí a pri obstojnej chôve, — náš ľud pracuje ale svedomite od noci do noci často pri potrave, ktorá sa rovná viac potrave dobytčej, než ľudskej, v tej nádeji, že sa snáď ešte vymaní z drapov krkavčích, lež bohužiaľ to ide viac dolu vodou — je to, ako som spomenul, spolok popri spolkoch potravných jediná ochrana a podpora. V prvom rade preto, že sa ľudu dá príležitosť, kde sa naučí šporiť, pokiaľ kto ta vstúpi zaviazá sa na päť rokov týždenne 10 kr. vložiť do spolkovej kassy čo urobí každý rok 5 zl. 20 kr.; za 5 rokov 26 zl. to sa nasbiera, tak že sa to ani nezbadá a o krátky čas má pekný groš, čo by sa na iný spôsob nedalo tak ľahko zvláste pri terajšom pálenčenom mori, možno povedať, že sem prinde mnoho takých šestákov, ktoré mali byť prepité. Či to neni výhoda?

Po druhé, tento úverkový spolok má cieľ ešte hlavnejší, totiž že poskytuje údom požičky a síce na 4 percenti t. j. štyri od sta, kdežto v iných peňažných ústavoch musia platiť do 8 percentov, a keď by sme sa lepšie obzreli, našli by sme ústavy, pravda súkromné, ktoré sú tak láskavé poskytnúť utisnutému roľníkovi požičku aj na 20—50 percentov zvláste v menších obnosoch a na kratší termín. Toto mi už snáď každý uzná, že je to vec prepotrebná a práce, ktorej je síce dosť pritom — hodná.

Táto požička je len tak možná, že úradníci (sú to zvláste duchovní) skrz údov k tomu vyvolení pracujú zdarma, vkladatelia dostanú ako úrok od vložených peňazí 2 percenty, tretí percent sa skladá ako rezervná základina, štvrtý percent ide na domáce výdavky, na zaopatrenie potrebných kníh atď.

Ako som spomenul, na Čaci sme tiež takýto spolok založili, ktorý započal svoje účinkovanie 19. marca so 400 údami a 800 účastinami, máme nádej, že sa ešte tak ako sa z Oščadnic pripojili, ešte aj s iných farností pripoja k nášmu spolku, aby sme tak s viac silami túto borbu ľahšie prekonali.

Predseda správy úverkového nášieho spolku je: Štefan Benyáč; podpredseda: Gešpar Kompánek; údovia správy: Ján Kempný, Ferdinand Hirs a Štefan Zellny; pokladník: Aladár Čeffalvay.

Boľo by želateľné, aby si túto jedinú ochranu nášho ľudu aj na iných miestach, kde šľachetné srdcia cítia s ľudom a vidia jeho biedu, povšimli, a na tom

účinkovali, aby sa takéto spolky tiež do života uviedly. Je to síce práca ťažká, no nie tak ťažká, ako yiac obetivavá, a keď by snáď aj časom nepríjemnejšie chvíle spôsobilá, odplatí to povedomie, že predsa neboja márnosť, a že tie obetované hodiny byly aspoň z čiatky ochranou ľudu. Nech nám len Pán Boh pomáha.

MURÁŇHUTTA, 16. marca 1899.

Váženo Ctený Pán Doktor!

Ráče prosím, tieto moje dva-tri riadky v Kresťanovi uverejniť. Opisujem v nich, čili verejne vyznávam moje presvedčenie o nunejšej našej novej vláde. Moje presvedčenie je toto: „čert odišiel, diabol prišiel.“ Kto zná, či tento diabol nebude ešte horší, ako bol ten čert, ktorý odišiel. My katolíci jako od čerta tak i od diabla nemáme, nesmieme nič dobrého, ale len všetko zlé očakávať. Bohužiaľ, že mnohí sú podliaci kntolíci i podliacki kňazi, ktorí jako s odišlým čertom za jeden remeň fahaľi, tak s prišlým diablom jako všetko na to poukazuje, za jeden remeň fahaľ budú. Toto je moje presvedčenie, a myslím že je pravdivé. Medzi čertom a diablom rozdielu nielo, leda snáď ten, že je jeden horší od druhého.

Ondrej Rojko, vys'úžilý fa:ár.

V MALÝCH TOPOLČANOCH, 16. marca.

Vážený Pane!

Prosím o uverejnenie týchto pár riadkov v našom milom „Kresťane“.

V našom malom mestečku všetkú nepravosť sa nachádzajú; od nového roku tri voľby sme mali na školskú stolicu. Prvá celkom dobre prevedená boľa, ale pokiaľ sa ešte vždy tatári na svete nachádzajú, ktorí chceli len takých vyvoliť, čo nič neveria a kresťanskú katolícku vieru za nič nemajú, tak zadali prosbu, a bola aj druhá voľba. Ale nesmiem zabudnúť ich napísať, že ktorí sú to: náš pán notár Kolečani, Ján Laktis rychtár, Ján Ševula a Fraňo Kľačiansky.

Ale sa im aj druhá nestala po vôľi, lebo Pán Boh na svojich verných nikdy nezabudne, tak aj na nás nezabudol a dal nám veľmi dobrého a o svojich veriacich starajúceho sa pána kaplána, ktorý občanom dobrú radu dal, aby podľa kresťanskej povinnosti volili len takých, čo k tomu patria, nie kalvínov a takých, čo len posmech z katolíckej viery robia; a tak spravili, títo štyria sa nemohli uspokojiť, žiadali aj tretiu voľbu, a k tej sa aj poriadne prichystali so žandármi, lebo boli strachu, že sa im ujde na chrbát, no ale tu je múdry a ústupný ľud. Ale aj to dal Pán Boh občanom, pánu kaplánovi podarilo sa šťastlivo previesť, že tatári nezvífazili. Daj to, Bože, aby sa to všade stalo.

S poníženou úctou zostávam *Bedlivý.*

Z BÚR SV. JURA, 20. marca.

Vážený pán Redaktor!

Stala sa u nás samovražda. Voľaják Švarc gel Khold bol anarchikom vo Viedni a tak prišiel matku navštíviť a pýtal od nej, aby mu dala alebo podpísala 4000 zl., ona dať nechcela; on tedy povedal, že sa zastrelí. Vypravili ho na mašinu, a ako mašina začala

ísť, tak skočil s mašiny a lahol pod mašinu, tak bolo hneď po ňom; vlak zastavili, jeho vytiahli, a museli ho nechať ležať, až došla komisia.

Milí rodičia, dajte pozor na svoje dietky a učte ich mravom, aby neboly ako anarchisti.

Jozef Kovarik.

ODKAZY REDAKCIE.

Rukopisy nedávame nazpät a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Tí všetci, ktorí ešte nedoplatili na „Krešťana“, napomínajú sa, aby to čím skorej učinili, pretože v protivnom páde prinútení budeme im noviny zastaviť.

Vrele prosíme čtených spolupracovateľov a dopisovateľov „Krešťana“, aby ráčili dopisy v nedeľu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme ich uvereniť v najbližšom čísle.

Juraj Vavra. Expedícia vám v mene chudoby ďakuje za tých 10 zl. na chlieb sv. Antona posla-
ných. — Jozef Kufaláňoš. No vy ste herský chlapák, aj žart znáte. — D. M. Kess, v Prešove. Srdčné vďaky a úprimný pozdrav. — Ján Huba vo Veľkých Topolčanoch. Vaším srbským žrebom sa ani len nesníva o tom, aby vás obohatily: nevdč. é sú za tie peniaze, ktoré ste za ne dali. — Jozef Travník Vaše riadky sme expedícii odovzdali. Redaktor nemôže za expedičnálne veci. — Zólyom-Miklósfalva. S tým nemôžeme poslúžiť. — Pavel Dovina v N. Meste. Kde býva vp. Jozef Borovský, to vám povedia pp. kapláni. Kde bývajú ostatní, treba sa na ľavo a na pravo dopytovať. — J. V. Len i ďalej tak. Budzte prichystaný na to najhoršie, lebo vrana vrane oči nevykole. — J. Dobranský pre bobrovských pohorencov poslané 3 zl. prišli. — Er Rikovsky 1 zl. a J. Baláž 2 zl. poslali na chlieb sv. Antona. Pán Boh zaplac! — Vlk. df. B. Rev. v Čachticiach. S nočným vlakom prídem 3 apríla do N. Mesta, zkadiaľ na deň k vám si zaskočíme. Naše zdravie sa už nekrýva tak, ako pred mesiacmi. Predsa len neudre hrom do žihlavy. — Jozef H. v Okoličnom. Veru i váš list to prezraďuje, že nen e múdrejšieho chlapa, kde ste sám. Ináč švagra pozdravujeme. Dávno sme ho nevideli, snáď mu už aj brada šedivie a plešivie. — Jozef Lago vo Vrbovom. Tie veci k expedícii patria, ktorá aj peniaze odoberá. My sme odovzdali vašu kartu, viac nemôžeme učiť. Dávno to bolo, čo som vo vašom blate dral čižmy, ktorých som ešte nikdy ani nenasil. A matrikárovi sa jako vodí? Nezariadil zábavu, že Bárffy buchol, ktorého on tak podporoval? Ináč všetkým priateľom krešťanských zásad odovzdajte náš pozdrav. — Karol Čelko. S tými veciami sa zaoberá správa stredy uhor-

ských krešťanských potravných spolkov (B. peš, IV. Molnár u. 11.). — Jakub Sujanský v Budapešti (Medve u. 10.) V Jozefove (Mária-Terézia tér) je každú nedeľu a každý sviatok ráno o pol 7. hodine slovenská kázeň a potom sv. omša so slovenským spevom ľudu. — A. B. v. T. Sv. Martine. Máte pravdu. My tiež tak jednáme. O tej veci sme preto neuverejnili tie dopisy, lebo sa ešte nevie, jaký to vezme koniec, a ponač sa tam dialy veci proti viere namerené, ja čo kňaz som nemôhol liať olej na oheň. V jednom krátkom dopise to ináč podotknuté bolo. — V. K. Dobrá voda. Či je u vás voda na zaj dobrá? No vám sa tuším lepšie páči pálené, ktoré v zime zohrieva, v lete chladí, a hlúpy človek zaň len platí. — Spiš. Martin Kheb. Hľadali sme vás 21 marca, ale vtedy vás už tu nebolo. Tedy aspoň touto cestou posielame srdčný pozdrav. — V. J. Len aj druhý raz, lebo také veci veľmi radi máme. — Ličky. Utíchlí ste, ako by sa vám zuby potily od veľa práce. — Jožo v Štiavnici. Úplnú spokojnosť a dobrý žalúdok vám prajeme. — Hlohovec. J. L. Nebude z toho nič, kto by to chcel, čo je z kyslého hrozna vytačené. Odovzdajte duchovným náš pozdrav. — Kanonik v Prešporke. Ďakujeme. Keď si do Prešporka zaskočíme, na každý pád vás navštívime. Chudobný redaktor si to len za poctenie považuje, keď mu taký veľký pán ližicu dá do ruky. — V. J. v Orave. Ani pochopu nemáme o tom, rýľ a motyka nielen do ruky, ale ani pred oči nám neprichádzajú; preto ale toľkoto vám môžeme odkázať: Zlý kopáč, čo si prespevuje; zlý kosiec, čo vždy kosu kuje. — A. J. Veľmi vďačie. Zoytok je vo všetkom zlý. — Jožo Lapaj v Trebaticiach. To je planý tesár, ktorý veľa triesok robí. Či duchovným a krajanovi pozdrav. Ináč nerobte si z toho nič, že vám vlasv šedivejú. Lepšia je šedivá, nežli plehavá hlava. — R. J. v Čachticach. Zriedka! — H. J. v Amerike. Vaše riadky ani toľko nestály, ako dera-ý mechúr, alebo hnie jablko a či hluché ucho. — J. Kivuk. Videť, že ste statný muž, keď na seba myslíte len naposledy. To si ale dobre zapamätajte, že nenie dobre často chodiť ta, kde radi vidia človeka. — J. V. Či neviete, že nenie takej vysokej strechy, pre ktorú by sa smelák neopovážil na rebrík stupť. — Čachtice. J. J. Novomestská ľudová banka je nielen spofahlivý, ale aj krešťanský ústav. — Ján Štedrý v Bor. Nebojte sa, Pán Boh sa o vás postará. To dobre činite, že toho chudáka podporujete; snáď ste už slyšali, že: Kto zo svojho udeľuje, tomu Pán Boh nadeľuje. — Jozef Kloch. Nuž darmo je; stalo sa. Aj druhý raz. — V. N. Lupči. To je nedobre, že vy tak spíte, ako zajac, s otvorenými očami, pri práci; vo dne ale driemete, v čom zas sove ste podobný. Čudujem sa, že nemáte na blízku takého človeka, ktorý by vás bez masti natrel. — H. L. Keď si nedáte povedať, musíte vačok prichystaný mať. Keď vám to pálené tak zabieha, pite čistú vodu zdravú. — V. K. Čo človek počuje, nech u seba drží, lebo mluviť je striebro, mlčať ale zlato. — A. H. v Šliači. Musí ti teraz pridobré byť, že mlčíš, ako v zime sedliak pod pecou. Nerob si z toho nič, žes so dňa na deň starší. Však keby človek aj sto rokov žil, aj tak by sa nes'al medvedom. — V. Bobrovec. Ten váš chlapec je veru múdry, čo chvíľa bude vedieť tak prekrucovať vašu reč, ako dievča jednej židovky, ktorá keď napomínala na žalúdok trpiace dievča, aby dobre vyplazilo jazyk, keď lekár príde a to žiadať bude; dievča odvetilo, že veru nevyplazí, lebo aj toľ keď na rabína vyplazilo jazyk, matka ho po hlave udrela.

Spolu tu upozorňujeme ct. predplatiteľov na to, keď niekto nedostane noviny, nech listovne alebo na korrešpondentnej karte nepýta druhé, lebo to je unovanie a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví poštára, aby reklamoval noviny úradne on. To je pevniny učiniť každý poštový úradník *úplne za darmo*. Keď by niektorý to nechcel urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho udať u poštovej, direktcii. Veď to potom vykoná. Úradná reklamácia má ten osah, že poštári väčší pozor dávajú na novinky a nerozhadzujú ich tak ľahkomyslné.

Knižná polica.

Hospodárske Noviny. Mesečník tento vychádza v Turčianskom Sv. Martine. Predplatná cena jeho je 1 zl. na celý rok.

Príprava ku sv. spovedi a sv. prijímaniu. Toto asi 80 strán obsahujúce dielo, ktoré je spolu i modliacou knižkou, stojí broš. 10 kr.; viaz. 15 kr. Soslovenčil ho dr. Jozef Janda. Dostať ho u veľk. p. Lujzy Csery (Budapešť, VI. Podmaniczky u. 15.). Vrele ho odporúčame.

Budapeštianske obchodné zprávy

1. Zbožie. Pšenica (žito) banátske 10.00—10.30. Od Tisy 10.10—10.45. — Od Pešti 10.05—10.40. — Zadunajské 10.05—10.40.

Raž 7.75—7.95.

Jačmeň na krmenie 6.20—6.55. — Do pálenice 6.60—7.40. — Na pivo 7.60—8.40.

Oves 5.80—6.15.

Kukurica 4.65—4.70.

2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
17.30	16.70	16.—	15.30	14.80	14.—	12.90	10.50
		7½		8			
		3.60		6.00			

Otruby fajnové 3.95, grobovité 3.95.

3. Strovy. Veľká biela fizula 7.50. — Malá 7.75. Hrach 11.13. — Pšeno 04.75—5.00. Konopné semä 10.50—11.00.

4. Semä na sejbu. Červená datelina 45—55 zl. Staré semä 00—00 zl. — Lucerna 46—52 zl. — Baltacim 00.—00.00. — Muhar 6—6.25 zl. Ladník 11.50—.

5. Hyd a vajca. Kura 60 kr. — Sliedka 70 kr. — Kapún 1 zl. — Morka 0.00. — Krmená hus 2.60. — Kačka 1.20 zl. — Krmená kačka 2.90. — Vajca 7—8 kusov 20 kr., 46—47 kusov 1 zl.

6. Svine. Prasce 1 pár 120—180 kilov 54—58 kr. Staré, 1 pár 320—380 kilov 55—57 kr.

7. Telca. Živé 34—36 kr. kilo. Sekané mäso 00—00 kr. kilogram.

8. Masť a slanina. Sviňská v sudoch 58—69 zl. — Bielotabuľová 60—64 zl. (v troch kusoch). — Udená slanina 60—67 zl.

9. Remeň funtový od 14—18 kl. tercý 142—144.

10. Kraviny vrázkované 5—6 kilové 170—175.

11. Tefaciny barnavé 10—13 kl. 390—420.

12. Potrava. Seno. Lúčne seno 2.00—3.00 kr. — Slama. Na postielanie 1.40 kr. — Žup 1.90 kr.

NEMOCNYM LUDOM POTECHA A POMOC

ktorí na stužkovú hlístu a na
žalúdok trpia.

Stužková hlístu i s hlavou vyženie sa bez
boľasti za šesť minút.

Pravdivé dostať jedine v lekárni
JOZEFA SCHNEIDER v Rešici,
hlavná ulica 6 (Dolnie Uhorsko).
Za rýchly a bezboľastný istý úči-
nok rukujem. Neškodí, bárs nenie
stužkovej hlísty. Vek udať treba.
Zákonne chráneno. Jedna škatuľa
s doberkou 3 zl. 60 kr. Znaký
stužkovej hlísty sú tieto: Bľadosť
tvári, mútny zrak, svetlé prstene
okolo očí, chudnutie, nečistý
jazyk, netúženie po jedle, člove-
kovi zle prichádza, vracal by a
závrat má, veľa šlajmu, vpuchou-
tie tela, žalúdok je kyslý, záha
páli, grganie, pichanie a boľasť
v črevach, klopanie srdca, ne-
riadne koluje krv, u ženských
hlavy boľenie, náchylnosť k zro-
nenosti, žiadanie smrti, zunova-
nie života. — Ďalej dostať tu i všade v lekárňach

Ochranný znak. Antonové tašky Schneiderové, ktoré sú ešte nepre-
kabátené z ohľadu účinku. — Jedna škatuľa stojí 2 zl.
50 kr. Pri tuhej boľasti veľká škatuľa 4 zl.

Opravdivo dostať, jedine v lekárni

JOZEFA SCHNEIDERA v Rešici
(Dolnie Uhorsko).

23—30

Pre podomných kupcov
(hausírov).

Prádlo pre mužských a ženské,
zástere, sukne, blúzne

všelijakej sorty, potom

stolové prikryvadlá; uteráky, šatky

a iné rôzne veci najlepšie kúpiť sa môžu vo
fa'rike u

JOHANN WINTER

WIEN

I. Schwertgasse 4.

Cenník sa pošle zdarma.

Lekáreň „ku
zlatému drzav-
nému jablku“.

J. Pserhofer-a

Viedeň I.,
Singerstrasse
Nr. 15.

krv čistiace pilulky,

predtým „**Všeobecné pilulky**“ zvané,
zaslúžia ostatné meno s plným právom, pretože sú ozaj veľmi
mnoho horoby, proti ktorých tieto pilulky svoj skutočne výborný
účinnok dokázaly.

Od mnoho rokov sú tieto pilulky všeobecne rozšírené a málo
rodín sa najdu, ktoré by malú zásobu tohto výborného domá-
ceho lieku nemaly.

Mnoho lekári odporúčali a odporúčajú tieto pilulky čo domáci
liek, zejména proti všetkým neduhám, ktoré z *planého strávenia*
a *zapchatosti* pochádzajú, ako: *zbiernenie kolovania žlči, pečien-
kové neduhy, ochablosť čriev, koliky, nával krvy k mozku,*
zlatej žile atď.

Následkom jejich krvčistiacej vlastnosti výborne účinkujú proti
málokrvnosti a chorobám z tohto povstálým, ako **bládnici**
a nervóznemu **hlavy boľeniu** atď. Tieto krvčistiace pilulky účin-
kujú mimo toho tak ľavno, že ich aj tie najslabšie osoby, ba aj
deti bez obav užívať môžu.

Keď sa peniaze vopredok pošlú, stojí bez poplatku 1 obalík 1 zl. 25 kr.,
2 obalíky 2 zl. 30 kr., 3 obalíky 3 zl. 85 kr., 4 obalíky 4 zl. 40 kr., 5 obalíkov
5 zl. 20 kr., 10 obalíkov 9 zl. 20 kr. Menej než jeden obalík sa neposiela.

Prosme opravdivé:

J. Pserhofer-a krv čistiace pilulky.

Za pravé len oné pilulky sa majú považovať, ktorýchto návod je s
menovým tahom J. Pserhofera zaopatrený a ktoré na pokrývke
každéj škatule ten istý tah mena v červenom pisme majú.

J. Pserhofer-a lekárneň, Singerstrasse 15., Viedeň, I.
Sklad pre Budapešť, u p. Jozefa Török lekárnik, Király-u. 12.

Katolícke kníhkupectvo.

Správa kat. umeleckého ústavu Sv.
Gerharda otvorila

obchod

katolíckych kníh.

Tento katolícky obchod zamýšľa sú-
stredniť tak uhorské, ako aj cudzozemské
diela katolíckeho spisovateľstva, na sklade
má maďarské, nemecké a slovenské modliace
knížky a iné náboženské diela.

Umelecký ústav Sv. Gerharda má
svoju tlačiareň a vlastné spisovateľstvo (Bu-
dapešť, VIII. Práter u. 44.).

Papier makulatúrový

je k dostaniu u nás; metrický
cent stojí 6 zl. 50 kr.

Prosíme pozor dať.

V Maďarorságu veľmi je rozšírené v obchode zvratníctvo a ziskuchtivosť. Od tej doby čo som s kosou „sv. Antona“, ktorej chýr rozšíril sa po celej krajine, zvratníkom trechu na prsty klopol, všemožnými figlami napodobňujú ju a prevádzajú ľudí, že ich ľahký tovar je kosa „sv. Antona“, proti tomu osvedčujem sa, že v Maďarorságu nedržim ani jednatela ani podomníka. Opravdivá kosa „sv. Antona“ len u mňa môže sa dostať.

Ctené vidiecke obecnstvo nemôže sa zaobiť bez jedného nástroja, bez kosy. Dobrá kosa je poklad; zlá kosa je taká ostuda, ktorá ani toho nenie hodná, aby sme ju do ruky chytili. Každý to dobre vie, a predsa mnohí slepo veria zriedkavými líškavými výrazmi vychválenými kosámi týmto dopieravým odpredavačom. Toto je tá jediná kosa, ktorá doposiaľ nad všetko očakávanie úplne vyhoveľa žiadost kupovačov.

Kosa „Sv. Antona“

právne zaslúži byť menovaná kosou ľudu, ako ju na mnohých miestach menujú.

Toľkých a takých uznani pôvod je ten, že je ona trváca, ani prítvrdá, ani primáká není a podivuhodne ľahká.

Kosa je tenká, ale hrdlo má mocné, šikuje sa ona do ruky obyčajného kosca; nemusí sa kováčovi poslať, aby jej zohol hrdlo, pretože následkom tohoto obyčajne zmäkne zadná časť kosy.

Vela gazdov následkom chybného kuvania aj tú najlepšiu kosu pokazia. Pri kose „sv. Antona“ nemôže sa to stať, pretože ona už vo vykuvanom a vyprobovanom stave dostane sa do ruky kosca.

Po jednom kuvaní aj behom viac dní dobre kosi kosa „sv. Antona“ a po jednom brúsení aj na 150 krokov sa dá s ňou dobre kosiť aj tá najtvrdšia brehová tráva.

Za každý kus dobre stojím; nezodpovedajúci premením.

Ceny kosi „Svätého Antona“.

Zdĺzka cmtrov:	70	75	80	85	90	95	100
Cena kosa	zl. 1.—	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30 kr.

Amerganský kosový kameň je veľmi zodpovedajúci tomu cieľu. Cena 25 kr., 10 kusov 2 zl. Strieborná-ocelová babka s kladičkou v skovadle 85 krajciarov. — Ocelové kosáky „sv. Antona“ po kuse 35 kr., 10 kusov 3 zl. — Pri objednaní 5 kosi, franko, pri obje dnani 10 kusov jedenásty sa pričini. **Jozef Sohr v Somogy-Szille.**

Kosa len vtedy je opravdivá, jestli na stupni je môj obranný znak, na tabuli ale toto sa dá čítať: **Ocelová kosa sv. Antona Sohra.**

Obrázkový cennoslov zdarma.

KATHREINEROVA

Kneippova
sladová káva.

Bávenko aj mne!

Najobľúbenejšia káva v pre mnohých rodin. — Od veľa rokov dokázala sa ona byť tým najvýbornejším doplnkom k obyčajnej káve. Lekári ju odporúčajú deťom, slabým, pri chorobách ne vov, srdca a žalúdka čo jedinne zdravý dôdatok k obyčajnej káve.